

Nader kostprijsonderzoek en herbepaling tarieven Dagbesteding Noord en Midden Drenthe

28-02-2020

Madelon Wind en Niels Uenk

Aanleiding

Vanwege het aflopen van de huidige contracten op 31 december 2019, hebben de gemeenten in de regio Noord-Midden Drenthe op 8 juli 2019 vier aanbestedingen in de markt gezet. De standaardtarieven zijn tot stand gekomen middels een kostprijsonderzoek. Cosis heeft een kort geding tegen de gemeentes aangespannen waarin onder andere de totstandkoming van tarieven ter discussie is gesteld. Zorgaanbieders Lentis en Dignis hebben zich bij Cosis aangesloten. In de uitspraak van het kort geding oordeelt de rechter dat een nader kostprijsonderzoek moet plaatsvinden, waarbij met name het bepalen van de overhead extra aandacht verdient.

Aanbesteding Begeleiding

Eén van de vier aanbestedingen betreft Dagbesteding. Voor dagbesteding hanteren de NMD-gemeentes vier 'vormen': Op arbeid-gerichte dagbesteding 'Wmo' (M1 Wmo), op arbeid-gerichte dagbesteding 'Jeugd' (M1 jeugd), educatieve dagbesteding Wmo en Jeugd (M2) en Zinnvolle dagbesteding Wmo en Jeugd (M3 Wmo en Jeugd). Er wordt gewerkt met resultaatgerichte (traject)financiering, waarbij er voor elk van de genoemde soorten dagbesteding drie gradaties van de omvang (de 'Q') zijn:

- 1 tot 4 dagdelen per week
- 5 tot 6 dagdelen per week
- 7 tot 10 dagdelen per week

Aan elke vorm van dagbesteding in combinatie met een omvang-gradatie hangt een vaste maandelijkse vergoeding. Om deze vergoedingen te berekenen, is er een 'P'-component (de prijs per dagdeel) en een 'Q'-component (de hoeveelheid dagdelen die een gemiddelde cliënt doorbrengt op de dagbesteding binnen de genoemde omvang-categorie). De tarieven per dagdeel (de P-component) hangen af van de kosten per uur van de hulpverleners (met alle onderliggende factoren daarbij) en het aantal cliënten per begeleider.

De 'oude' tarieven staan in onderstaande tabel (uit het oorspronkelijke aanbestedingsdocument).

Resultaat	1-4 dagdelen per week	5-6 dagdelen per week	7-10 dagdelen per week
M1 Wmo	€ 439,00	€ 842,00	€ 1.171,00
M1 Jeugd	€ 505,00	€ 970,00	€ 1.349,50
M2 Wmo en jeugd	€ 763,50	€ 1.462,50	€ 2.035,00
M3 Wmo en jeugd	€ 376,50	€ 721,50	€ 1.002,50

Methodiek voor nader kostprijsonderzoek en herberekening tarieven 2019

Voor dagbesteding hebben NMD gemeenten in de loop van 2019 zelf een kostprijs-onderzoek uitgevoerd, gericht op de 'P-component'. Hierbij is aan de hand van een rekenmodel kostprijsinformatie uitgevraagd bij zorgaanbieders. Deze brongegevens zijn aan PPRC verstrekt in het kader van het nadere kostprijsonderzoek.

Het doel voor het nadere kostprijsonderzoek voor begeleiding is om tot een zorgvuldige en transparante bepaling van tarieven te komen, conform de eisen die de AMvB reële prijs en de corresponderende bepalingen in de jeugdwet aan gemeenten stellen. Het uitgangspunt is hierbij geweest om zoveel als mogelijk gebruik te maken van informatie die reeds in het

kader van deze aanbesteding is verzameld, om zodoende zo min mogelijk extra administratieve lasten voor zorgaanbieders en kosten voor de gemeente te genereren.

PPRC heeft gekeken naar de door NMD-gemeenten reeds verzamelde informatie rondom de kostprijsbepalingen, en komt tot de volgende observaties:

1. De door de gemeenten gehanteerde rekentool zit logisch in elkaar, en de rekentool én de informatie die via deze rekentool is opgehaald is daarmee ook voor het nadere kostprijsonderzoek bruikbaar;
2. De rekentool is in een marktconsultatie toegelicht. Het verloop van de marktconsultatie(s) rondom het kostprijsonderzoek is voor ons niet (eenvoudig) te reconstrueren.

Op basis van bovenstaande is ons oordeel dat voor het nadere kostprijsonderzoek gebruik gemaakt kan worden van de oorspronkelijke rekentool en de door zorgaanbieders daarmee aangeleverde kostprijsinformatie.

PPRC heeft wel een andere methodiek gehanteerd dan de oorspronkelijke, om de aangeleverde informatie te verwerken tot kostprijzen op het prijspeil van 2019. De kostprijsopbouw is gebaseerd op een analyse van de individuele componenten van de kostprijs – en een beschouwing van de door zorgaanbieders aangeleverde gemiddelde waarden hiervoor. Hierbij zijn in beginsel alle waarnemingen meegenomen. Slechts in situaties waarin er sprake is van extreme uitschieters (bijvoorbeeld een zorgaanbieder die het percentage ORT opgeeft dat twee tot drie keer zo hoog is als het gemiddelde en de mediaan van alle waarden), is een dergelijke uitschieter weggelaten.

Anders dan de NMD-gemeenten is er minder naar 'benchmark'-data gekeken. Slechts daar waar informatie ontbreekt (niet is uitgevraagd) is aangesloten bij de ervaringen van de gemeente zelf, benchmark-data, en opbrengsten uit de marktconsultaties. De resultaten worden in de volgende sectie samengevat.

Groepsgrootte's

Specifiek ten aanzien van de gehanteerde groepsgrootte (het aantal cliënten per begeleider) wijkt PPRC van bovenstaande af. Bij twee varianten van de dagbesteding wijkt de opgave van zorgaanbieders af van de uiteindelijk gekozen groepsgrootte waarmee is gerekend. In het ene geval is de groepsgrootte door de gemeenten (in beperkte mate) naar boven bijgesteld, in het andere geval is de groepsgrootte (stevig) door de gemeenten naar beneden bijgesteld. De gemeenten geven hiermee richting aan de door hen gewenste beleidsinhoudelijke richting waarop zij de zorgvorm dagbesteding willen ontwikkelen. Voor elke variant van dagbesteding is daarom de oorspronkelijke groepsgrootte gehandhaafd. Voor één zorgvorm leidt dit tot een iets grotere groepsgrootte dan opgegeven door zorgaanbieders. De groepsgrootte ligt echter nog steeds dicht bij het gemiddelde van zorgaanbieders. Bovendien is dit een kostenfactor die binnen de invloedssfeer van de zorgaanbieder ligt, waarmee naar oordeel van PPRC de tarieven conform AMvB Reële prijs realistisch zijn.

Resultaten

De uitkomsten van het nader kostprijsonderzoek worden uitgesplitst in de P-component, de Q-component, en de uiteindelijk resulterende tarieven op het 2019-prijspeil.

P-component DB1 – DB 3

Zorgaanbieders hebben voor DB1 tot DB3 de gehele opbouw van het dagdeeltarief aangeleverd. Op basis van deze informatie heeft PPRC de kostprijs-factoren in de onderstaande 'was-wordt' tabel opnieuw bepaald. Enkel de factoren die veranderen zijn in de onderstaande tabel opgenomen.

Kostenfactor DB1	Was	Wordt
Brutosalaris	€2.948,00	€2.755,58
Bruto-uurloon	€18,90	€17,61
Overhead	20,0%	26,20%
Huisvestingskosten	€5,00	€5,46
Vervoer	€2,50	€3,37
Dagdeeltarief Wmo	€40,95	€42,06
Dagdeeltarief jeugd	€47,23	€49,90
Dagdeeltarief Wmo incl. risico	€41,97	€43,11
Dagdeeltarief jeugd incl. risico	€48,41	€51,14

Alle waarnemingen in 'wordt' betreffen de gemiddelden van de door alle zorgaanbieders opgegeven waardes. De bijstelling resulteert in een lager gemiddeld bruto-salaris, een hoger percentage overhead, hogere huisvestingskosten en vervoerskosten. Er is gerekend met een gemiddelde groepsgrootte van 6 cliënten per begeleider voor Wmo en 4,8 cliënten per begeleider voor Jeugd, en daarmee stijgen de dagdeeltarieven ten opzichte van de gemeentelijke berekening met resp. 2,7% en 5,6% voor DB1.

Voor DB2 toont onderstaande tabel de uitkomsten:

Kostenfactor DB2	Was	Wordt
Brutosalaris	€2.929,00	€2.816,05
Bruto-uurloon	€18,78	€17,99
Overhead	20,0%	26,20%
Huisvestingskosten	€5,00	€5,46
Vervoer	€2,50	€3,37
Dagdeel-kostprijs	€72,03	€74,77
Dagdeeltarief incl. risico-opslag	€73,83	€76,64

Wederom daalt het uitgangssalaris, en stijgen de overhead, huisvestingskosten en de vervoerskosten. Het resulterende dagdeeltarief stijgt met 3,8%.

Voor DB3 toont de onderstaande tabel de uitkomsten:

Kostenfactor DB3	Was	Wordt
Brutosalaris	€2.826,00	€2.803,18
Bruto-uurloon	€18,06	€17,91
Overhead	20,0%	26,20%
Huisvestingskosten	€5,00	€5,46
Vervoer	€2,50	€3,37
Dagdeel-kostprijs	€34,29	€38,04
Dagdeeltarief incl. risico-opslag	€35,15	€38,99

Bij de berekening van het bruto-salaris is één waarneming als uitschieter weggelaten: dit opgegeven salaris was ruim € 700 hoger dan de mediaan van alle waarnemingen. Daarmee overstijgt dit salaris de adequaat geachte functiemix dermate, dat de waarneming niet meer als representatief wordt gezien voor deze vorm van dagbesteding.

Het resulterende gemiddelde salaris daalt licht ten opzichte van de oorspronkelijke hoogte, en wederom stijgen overhead, huisvestingskosten en vervoer. Het nieuwe dagdeeltarief is 11% hoger dan het oorspronkelijke.

Q-component

Voor dagbesteding is geen informatie uitgevraagd over het gemiddelde aantal dagdelen per cliënt per maand binnen de drie bandbreedtes. Deze informatie is eerder door de gemeente vastgesteld, en hierbij sluit PPRC zich aan:

- Dagdelen 1 t/m 4: 10,71 dagdelen gemiddeld per maand
- Dagdelen 5 t/m 6: 20,53 dagdelen gemiddeld per maand
- Dagdelen 7 t/m 10: 28,56 dagdelen gemiddeld per maand

Resulterende tarieven (prijspeil 2019)

Met de genoemde P- en Q-component zijn de uiteindelijke tarieven opnieuw berekend. Zie hieronder de resulterende tarieventabel voor 2019.

Resultaat	1 – 4 dagen per week	5 – 6 dagen per week	7 – 10 dagen per week
DB1 Wmo	€461,71	€885,05	€1.231,22
DB1 jeugd	€547,71	€1.049,90	€1.460,56
DB2	€820,81	€1.573,42	€2.188,84
DB3	€417,58	€800,46	€1.113,55

Prijspeil 2020

De tarieven zoals weergegeven in de vorige paragraaf betreffen tarieven op prijspeil 2019. Deze moeten nog worden omgezet naar het prijspeil 2020.

Om de juiste indexatie-factor te berekenen, is vastgesteld in welke mate de salarissen voor elk van de vier relevant geachte cao's stijgen tussen het voormalige prijspeil 2019 en 2020. Hierbij zijn salarisstijgingen die halverwege 2020 ingaan, naar rato verdisconteerd over heel 2020. De resultaten van deze analyse staan in onderstaande tabel. Gemiddeld over alle cao's is sprake van een stijging van 3,29% over geheel 2020.

CAO	stijgingen (tussen eerdere peildatum en eind 2020)	Netto stijging over 2020
GGZ	per okt. 2019 +3% en per aug. 2020 +3%	4,25%
GHZ	per juni 2020 + 3,4%	1,98%
SW	per sept. 2019 +3,25% en per juli 2020 +3,25%	4,88%
VVT	per juni 2020 + 3,5%	2,04%
gemiddeld		3,29%

De onafgeronde tarieven worden verhoogd met 3,29%. Daarmee worden de afgeronde tarieven voor 2020 in de onderstaande tabel weergegeven:

Resultaat	1 – 4 dagen per week	5 – 6 dagen per week	7 – 10 dagen per week
DB1 Wmo	€ 477,00	€ 914,50	€ 1.272,00
DB1 jeugd	€ 566,00	€ 1.084,50	€ 1.509,00
DB2	€ 848,00	€ 1.625,50	€ 2.261,00
DB3	€ 431,50	€ 827,00	€ 1.150,50